

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 486/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen venäläisten rajanylityksistä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jussi Wihosen/ ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 486/2022 vp:

Miten hallitus aikoo nopealla aikataululla yhdessä virkamiehistön kanssa rajoittaa venäläisten rajanylityksiä,

miten jokainen venäläinen rajanylittäjä aiotaan tutkia, kun rajanylitysten määrät nousevat tuhansiin,

onko mahdollista, että rajanylittäjien joukossa on yksilöitä, jotka aiheuttavat vaaraa paitsi suomalaisille niin myös maassamme oleville ukrainalaisille ja

menevätkö hallituksen mielestä rajanylittäjien oikeudet aina suomalaisten oikeuksien ja turvallisuuden edelle?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Koronarajoitusten poistuttua maahantulo itärajalla kaksinkertaistui saavuttaen enimmillään noin 40 %:n tason verrattuna koronapandemiaa edeltävään aikaan. Venäjän keskiviikkona 21.9.2022 julistaman osittaisen liikekannallepanon jälkeen maahantulijoiden määrä nousi noin 50 %:iin koronaa edeltävään aikaan verrattuna ja Venäjän kansalaisten maahantulo itärajalla kaksinkertaistui. Rajavartiolaitoksen tekemien otantojen perusteella maahan tulleista Venäjän kansalaisista noin 80 % matkusti muihin EU-maihin sekä muun muassa Isoon-Britanniaan, Turkkiin ja Yhdysvaltoihin. Noin 60 %:lla maahan tulleista Venäjän kansalaisista oli Suomen myöntämä viisumi. Värittömästi liikekannallepanon julistamisen jälkeen matkustajaprofiilissa korostuivat asepalvelusikäiset venäläiset miehet, joiden arvioitiin poistuneen Venäjältä asepalveluksen välttämiseksi.

Valtioneuvosto teki 29.9.2022 periaatepäätöksen Venäjän kansalaisten maahantulon rajoittamisesta Suomen kansainvälisten suhteiden turvaamiseksi. Rajaviranomaiset ryhtyivät soveltamaan päätöstä 30.9.2022 alkaen.

Ensimmäisen viikon aikana rajaliikenne itärajalla väheni yli 50 %:lla ja venäläisten maahantulo noin 80 %:lla. Rajanylittäjistä enää 5-10 % oli kauttakulussa toisiin maihin tai maista.

Turvallisuusviranomaiset ovat yleisellä tasolla arvioineet, että venäläisten matkustus turistikivillä ei uhkaa kansallista turvallisuutta. Viranomaisten tiedossa on, että maahan pyrkivien joukossa on myös yksittäisiä henkilöitä, joihin on kohdistettava tarkempaa arviointia ja mahdollisesti myös muita viranomaistoimia. Arviointia ja muita viranomaistoimia toteutetaan lähtömaissa, yhteistyössä muiden maiden viranomaisten kanssa, rajalla sekä jäsenmaiden alueella.

Venäjän kansalaiset ovat viisumivollisia Schengen-alueelle. Viisumihakemusta käsiteltäessä arvioidaan EU:n viisumisäännösten mukaisesti maahantulon edellytyksiä ja viisumia hakevan henkilön aiheuttamaa uhkaa turvallisuudelle Suomessa tai muissa jäsenmaissa.

Ulkorajan ylittävien venäläisten tulee täyttää kaikki maahantulon edellytykset maahan saapuessaan. Schengenin rajasäännösten mukaan maahan saavuttaessa tulee arvioida henkilön muodostamaa uhkaa yleiselle järjestykselle tai sisäiselle turvallisuudelle. Rajatarkastajalla on vahva toimivaltuus selvittää muun muassa matkan tarkoitusta ja määränpäättä. Viisumiharkinnassa tehtyjen selvitysten perusteella viranomaisilla on hyvä ennakkokäsitys tulijoista ja heidän maahan tulon tarkoituksestaan. Rajatarkastusten tukena hyödynnetään kansallisia, eurooppalaisia ja kansainvälisiä rekistereitä sekä yhteistyötä turvallisuusviranomaisten kesken. Maahantulopuhuttelussa ja viranomaisrekistereistä saatujen tietojen lisäksi tarkastetaan maahantulon tarkoitusta osoittavat asiakirjat. Tarvittaessa voidaan kohdistaa tarkastus henkilön tavaroihin ja kulkuneuvoon. Mikäli rajatarkastuksessa ilmi tulleet seikat antavat aiheen arvioida henkilön aiheuttavan uhkaa yleiselle järjestykselle tai sisäiselle turvallisuudelle, maahanpääsy evätään, muussa tapauksessa maahan pääsy sallitaan.

Rajaliikennettä itärajalla on tällä hetkellä noin 20 % verrattuna vastaavaan ajankohtaan vuonna 2019. Rajavartiolaitoksella on vallitsevassa tilanteessa hyvät edellytykset maahan saapuvien henkilöiden tarkastamiseen.

Suomalaisten ja Schengen-valtioiden kansalaisten turvallisuus huomioidaan paitsi maahantuloa koskevassa ja muussa lainsäädännössä, myös viranomaistoiminnassa. Suomalaisten oikeudet turvataan huolehtimalla lainsäädännön ajantasaisuudesta ja pitämällä kiinni oikeusvaltioperiaatteesta.

Helsingissä 14.10.2022

Sisäministeri Krista Mikkonen